

CRÒNICA DE CINC DIES

JIM LAWRENCE va ser el creador literari i guionista de "FRIDAY EOSTER", la tira de premsa i pàgines dominicals que, durant quatre anys i mig, vaig dibuixar pel CHICAGO TRIBUNE-NEW YORK NEWS SYNDICATE.

JIM LAWRENCE era un nord-americà honest, bon pare de família, gran treballador i el que és més important: trencava tots els equivocats tòpics que la majoria d'europèus mal informats, s'han anat muntant sobre la gent d'aquell gran país. Haver-lo conegut va ser un privilegi i -vistos des de la distància- també ho ven ser els anys que, especialment per la feina, vàrem mantenir un continuat contacte epistolar i telefònic.

JIM LAWRENCE va estar a l'origen d'una feina que em donà algunes, poques satisfaccions, molts maldecaps i em portà a fer el viatge més llarg i ràpid que hagi emprés mai. El que segueix, vol ser una narració, forçosament resumida, dels cinc dies que durà la petita aventura.

Els antecedents d'aquells cinc dies i la meva connexió amb JIM LAWRENCE s'han de buscar uns pocs mesos abans, arrel d'una proposta que em feu Jordi Macabich, de Bardon Art., l'agència que aquells anys em representava pel que tocava a treballs per editorials de fora del país. La proposta es limitava -de moment- a dibuixar la mostra d'introducció d'un personatge bastant arriscat per l'època: una noia negra, atractiva i sofisticada, que es movia en el món de la fotografia i la moda i els ambients de la "jet-set". Bardon Art., o al menys Barry Cooker, el soci anglès de l'agència, tenia contacte de feia temps amb JIM LAWRENCE a través de les tires de premsa de l'archipopular agent secret "James Bond", que amb guions d'en LAWRENCE i dibuixos -llavors- de Yaroslav Horak, (la tira es publicà del 1958 al 1983, dibuixada per tres artistes diferents) apareixia a diversos diaris anglesos. Barry Cooker era agent del dibuixant; el contacte amb LAWRENCE era, doncs, perfectament normal. El guionista va explicar la seva idea a en Barry i també que li calia un dibuixant. Barry, que, lògicament escombrava cap a casa com tothom, assegurà LAWRENCE que a Bardon Art. hi havia exactament el que estava buscant i allí va començar l'embolic.

La mostra, va ser feta i enviada. Ara tocava esperar, la qual cosa no em treia la son. De fet, la perspectiva d'una feina en blanc i negre, ficat com estava llavors en l'amena diversitat de les il·lustracions en color, em semblava més aviat un pas enrere. Als dubtes, però, ja hi estava avesat, així, com que encara no m'havia compromès a res, vaig pensar que arribat el moment, ja decidiria.

Finalment vàrem tenir notícies d'en LAWRENCE. Havia mogut la seva idea i els meus dibuixos pels sindicats de premsa americans, fins a obtenir una resposta positiva per part de CHICAGO TRIBUNE-NEW YORK NEWS SYN-BICATE, el mateix que havia distribuït la mítica tira "Terry and the Pirates", del genial Milton Caniff. La cosa havia agafat una altra dimensió: ara es tractava de dibuixar una tira de premsa per a un Syndicate nord-americà, per a ésser publicada a diaris d'aquell país, un terreny vedat fins llavors als dibuixants europeus. La temptació era tan forta, que vaig aparcar els dubtes de cop, decidit a tirar endavant amb la feina. A fi de comptes, deixar-se caure en la temptació no costa res i és molt gratificant, el plaer és immediat. Els problemes -si n'hi han- ja vindran després.

Va arribar el guió definitiu de les sis primeres tires, en les que la protagonista era introduïda d'una manera molt original. Es diria FRIDAY PÒSTER i, és clar, seguia essent una negra jove i atractiva (amb un punt sexy-innocent), que -de moment- treballava al club "Senegal"

d'Harlem, fent fotografies als clients, mentre somiava en ser algun dia una famosa fotògrafa del món de la moda i la publicitat.

Vaig dibuixar FRIDAY PÒSTER suavitzant els trets característics de 1f seva raça i, fugint de la moda "afro", la vaig representar amb el cabell llis (de fet, em vaig inspirar en la fotografia d'una actriu negra de segona fila, que havia vist a la revista "Playboy). En conjunt, les tires van agradar i generar -de passada- una invitació: el senyor Arthur Laro, director del Syndicate, em volia conèixer i oferir-me un contracte, així que hauria d'anar a Nova York, viatge i hotel pagats.

Excitat?. Doncs sí, una mica. Eren altres temps. Llavors, a Nova York o a qualsevol altra destinació del continent americà, només hi viatjava gent de diners. El més normal era que s'hi anés per feina, -aquest era el meu cas- estudis o negocis. La gent de casa solia fer turisme pel propi país i amb sort, en algun lloc d'Europa ("excepte Rússia i 'països satèl·lits', com figurava al passaport). Ningú hagués imaginat que passats uns anys, anar a Cancún o a les quimbambes, seria gairebé com viatjar el costat de casa. Sí, estava excitat.

Abans que res, però, calia fer alguns tràmits: demanar al consolat dels Estats Units el visat d'entrada al país, la qual cosa comportava respondre un qüestionari que semblava pensat per omplir una fitxa policial. També era obligat vacunar-se de la verola. Després d'això, només quedava preparar les maletes. Ah, si, em vaig afaitar el bigoti que m'havia deixat créixer feia poc, perquè a la fotografia del passaport no en duia i no volia tenir que donar cap explicació.

Tenia una recança: deixaria sola la Tere amb els nens, el Roger, que llavors tenia cinc anys i mig i el Marc, amb només un i quatre mesos, però, pensava que, com que ben mirat, només estaria cinc dies fora, no ens adonarien, que ja tornaria a estar a casa, i així, com aquell qui diu sense voler, arribà el dia de la marxa.

DIA 1, DILLUNS

Em llevo abans de les cinc del matí, després d'una nit d'insomni produït per l'excitació del viatge. Mentre em dutxo, la Tere en prepara un esmorzar lleuger (a aquella hora no es té gaire gana). Un darrer repàs abans de marxar per estar segur de no oblidar res: diners, passaport, els passatges dels avions, etc....Carrego amb la maleta i els aparells de fotografia i surto al pati. Encara és negra nit i se'm fa estrany estar llevat tan d'hora. A la porta de casa, un breu comiat amb la Tere amaga profundes emocions. i m'hagués agradat que m'acompanyés en aquest viatge, però, malauradament no potser.

Engego el motor del cotxe i començo a circular per carrers buits on només trobo l'escàs tràfic d'aquella hora. No trigarà gaire a començar l'activitat més matinera de la ciutat. Arribo a l'aeroport amb temps de sobra. El cotxe romandrà al pàrquing fins a la tornada. Ara caldrà fer tràmits d'embarcament, facturar la maleta i esperar l'avís de sortida del vol. Finalment es produeix i el grup de passatgers som traslladats en un petit autocar a la pista d'enlairament, on ja ens espera l'avió. És el meu bateig de vol i en aquest moment m'amoïna més que es noti la meva inexperiència, que el temor de trobar-milers de metres enlaire, dins d'una breu estona.

L'avió és un birreactor "Caravelle" d'Air France que fa el vol directe a Londres, amb sortida a les set i mitja. Pugem per una escala metàl·lica que accedeix a l'avió per la part de la cua.

L'enlairament es produeix amb puntualitat europea, i, de manera instintiva, em concentro exclusivament en el viatge que tinc per davant.

Després d'un plàcid vol, aterrem a l'aeroport de Heathrow a quarts de deu. Recullo la maleta i passo per la finestra del funcionari d'immigració per complir el control del passaport. Preguntat pel temps que tinc previst romandre a Anglaterra, contesto amb el meu anglès d'estar per casa: -"Just twentyfour hours, I've a flight to New York tomorrow morning". Segella el passaport -Visit up to three months- i me'l torna amb un somriure: -"Have a good travel, Mr. Longaron". Seré cretí! En aquest moment fins i tot em sento algú important

Londres, la "City". Un taxi em deixa davant de l'edifici on Barry Cooker té l'oficina (està molt a prop de Fleetway Publications, pels que he treballat una pila d'anys). Estem a tocar de Fleet St., el cor del món de la premsa escrita, on hi han les redaccions dels diaris més importants del país. Aquest és un barri molt actiu i això es nota en la quantitat de gent que caminen apressats pels carrers. Avui, en Barry està enfeinat, així, tinc unes quantes hores per dinar i fer una mica de turisme per la ciutat. Trobo un petit restaurant que m'inspira confiança i no m'equivoco. S'hi menja bé i no és car. Com que soc un obsés del paper imprès, no m'estic de visitar les llibreries de Charing Cross Rd.. Barry m'ha trobat allotjament en una pensió "Bed and Breakfast", acollidora i bé de preu, molt a prop de la terminal d'on sortirem per anar a l'aeroport. Sopem plegats i me'n vaig a dormir aviat. Estic cansat i demà serà un dia molt llarg.

DIA 2, DIMARTS

He dormit com un roc. Tal com vaig demanar, el telèfon sobre la tauleta de nit, sona per avisar-me que és hora de deixar els llençols. Dutxat i afaitat, baixo a esmorzar. Em serveixen el típic esmorzar anglès ou ferrat, bacon fregit, suc de fruita, pa torrat amb confitures i cafè amb llet per arrodonir-ho. El dia promet. En acabat d'esmorzar, demano a la cambrera que em portin el compte, per pagar i marxar cap a la terminal. Se'm queda mirant esverada. No m'entén. No pot ser -penso- que el neu anglès sigui tan deficient. Llavors ella em parla en espanyol. Resulta que la noia és gallega, fa molt poc que treballa a Anglaterra i no coneix l'idioma. La tranquil·litzo i li dic que som compatriotes peninsulars. Li explico el que vull, i tot aclarit, ve la mestressa amb la factura. Mentre camino vers la terminal, penso en la noia. No puc imaginar el que l'ha portat a treballar tan lluny de casa. Sola i sense saber una paraula de l'idioma del país, és segur que s'ho deu passar molt malament.

A la terminal trobo en Barry esperant. Pugem a l'autobús de dos pisos que ens portarà a l'aeroport i així comença el viatge. L'avió en el que volarem no té res a veure amb el petit "Caravelle" del dia anterior; aquest és un quattrireactor Boeing 707, que pot transportar prop de dos-cents passatgers. Avui seran tots o gairebé, nord-americans de tornada al seu país. Els seients van en rengleres de tres; Barry seu al costat de la finestra, jo al seient del mig i tinc de veïna una senyora d'entre cinquanta i seixanta anys. Com que la senyora és comunicativa i el viatge molt llarg, tindrè temps per assabentar-me que és alemanya, està casada amb un nord-americà, viu a Florida i ha viatjat a Europa per veure la família.

Dinen a 1 avió, un d'aquells àpats impersonals que no inspiren gaire entusiasme. Provo de llegir una novella de John le Carré que he comprat a l'aeroport, però la història, és molt enrevesada i em costa d'entrar-hi. Passo l'estona conversant, ara amb en Barry, ara amb la veïna de l'altre costat. Per amenitzar el viatge, ens passen una pel·lícula que sembla escollida expressament per a l'ocasió: "If it's tuesday, this is Belgium", que va d'un grup de turistes americans viatjant per diversos països europeus; més o menys el que imagino que deuen haver fet la majoria de passatgers que omplen l'avió i ara mateix, sembla que ja es trobin a casa seva (és clar, l'avió és americà i la companyia aèria -PAN-AM-, també).

Les hores passen lentament i el viatge se m'està fent llarguíssim. Com que volem seguint el sol, sempre tenim la mateixa llum i el rellotge biològic s'està destarotant. Avui semblarà tanmateix que el dia no s'acabi mai.

La senyora alemanya em pregunta si viatjaré pels Estats Units i, quan li explico que només estaré a Nova York, es decepciona visiblement. Està segura -diu- que la ciutat no m'agradarà i que per fer-me una idea del que és el país, caldria que veiés altres llocs.

Per fi, després de set hores, estem sobre la costa de Canadà. D'aquí baixarem fins a Nova York. Quan arribem, encara haurem d'esperar una bona estona abans que ens donin pista. Aterrem a l'aeroport Kennedy, vuit hores després d'haver sortit de Londres. Abandonem l'avió; dono una última ullada enrere, em sorprèn la gran quantitat de deixalles: Kleenex, papers, vasets de plàstic escampats per tot arreu. Ves per on, ja estem a Amèrica. M'acomio de la senyora alemanya, desitjant-li un bon viatge a Florida. A la sortida de passatgers ens esperen dues persones; un home de metre vuitanta, patilles grisenques, expressió oberta, és Jim D. Lawrence, amb el que col·laboraré els propers anys. Al seu costat, un senyor més baix, calb, una mica rodanxó, amb ulleres, és Mr. Arthur Laro, director del SINDICATE. Hi han presentacions i encaixades de mans, tot molt cordial. Al pàrquing de l'aeroport ens espera el "Mercedes" del senyor Laro, amb el que ens portarà a l'hotel.

Des de l'autopista tinc una fugaç visió de la gloriosa tardor de la regió atlàntica nord-americana, amb la seva explosió de grocs, taronges i vermella. De la ciutat de ciutats, tan coneguda a través de fotografies i pel·lícules, qualsevol comentari seria una reafirmació del que un sap gairebé de memòria. Domina la impressió de gegantisrae, ara, com que tot just acabem d'arribar, ja hi haurà temps de tenir una opinió.

L'hotel està a l'Avinguda de les Amèriques. Es un imponent edifici de quaranta plantes amb tota mena de serveis. El senyor Laro ens deixa al davant i s'acomia fins l'endemà. Hem quedat en veure'ns pel matí a la seu del NEW YORK NEWS, on té l'oficina el SYNDICATE.

El vestíbul de l'hotel és tan imponent com la resta. A la planta baixa hi han perruqueries, botigues de robes i regals, salons, restaurants, cafeteries, etc.. Ben mirat, un gairebé podria viure sense sortir d'aquí (si tingués diners, és clar). Pugem a les habitacions per deixar les maletes i rentar-nos una mica -Jim Lawrence ens esperarà a baix-. Estem a la planta vint-i-quatre. Hi han ascensors exclusius per a les vint primeres plantes i uns altres per a les superiors, que pugem sense parar fins a la planta vint-i-una. Pujar o baixar vint plantes de cop, fa el seu efecte.

Passem una llarga estona amb en Lawrence a la confortable cafeteria de l'hotel. Vol explicar moltes coses de la feina i saber-ne tantes com pugui de la persona que donarà forma gràfica a les seves històries. Gosaria a dir que la indagació mútua -perquè també n'hi ha hagut per la meua banda- ha estat positiva. Quan el guionista finalment, s'acomia per marxar a casa seva (viu a Summit, New Jersey), se'n va prou satisfet.

Un cop sols, Barry i jo aprofitem per fer un tomb pels voltants de l'hotel. Avingudes amplíssimes, grans edificis, carrers que no semblen tenir fi, tot es fa excessiu per a un passerell tot just arribat de Barcelona. Sopem en un establiment on serveixen plats combinats. Són gairebé les nou de la nit, hora local. Segons l'horari europeu, amb el qual hem començat el dia: la una de la nit. El cos ens demana repòs, De comú acord, tornem a l'hotel.

DIA 3, DIMECRES

No havia dormit mai en una habitació amb les finestres hermèticament tancades, respirant aire condicionat; la sensació és una mica claustrofòbica, però, com que només seran dues nits, no paga la pena d'amoïnar-se. Quan surto de la cambra de bany, veig un home penjat a la part exterior de la finestra: un netejavidres. Només de veure'l ja em ve vertigen. Esmorzo amb Barry a la cafeteria de l'hotel. Una de les cambreres és una bellesa negra que es mou amb una gràcia felina; l'observo dissimuladament, seria la model perfecta pel personatge que he començat a dibuixar. Arriba Jim Lawrence per acompanyar-nos al SYNDICATE. Abans de marxar escric quatre postals per a la família. Si tot va bé, tomaré abans que les rebin.

Com que ens sobre temps, Lawrence suggereix de fer una mica de turisme: Park Avenue, l'Empire Estate, Central Park, els esquiroles saltant lliurement per la gespa... S'ha fet l'hora i hem d'anar per feina. L'oficina del SYNDICATS forma part del complex -mesura novaiorquesa- del NEW YORK NEWS (el DAILY NEWS és el diari més venut de la ciutat). Per a no variar, l'edifici també és imposant (la desmesura sembla la dominant que caracteritza la ciutat). Per tenir una idea de la redacció -entrevista de passada- només cal recordar la pel·lícula sobre el cas Watergate: "All the President's Men", amb Robert Redford i Dustin Hoffman.

Una secretaria ens anuncia al senyor Laro. A les parets de l'oficina, originals emmarcats de tires de premsa i dominicals dibuixats per famosos historietistes americans, atrauen immediatament l'atenció. Aquesta és el mínim al que espero pertànyer si les coses segueixen el camí previst. El senyor Laro ens rep al seu despatx; ens fa cinc cèntims del contracte que estan redactant per a que jo el signi, però això no serà fins que l'advocat d'en Barry l'hagi estudiat i donat el vistiplau. S'ha fet l'hora de dinar. Ens traslladem al restaurant exclusiu de l'empresa, freqüentat principalment per coneguts columnistes, directores executius i V.I.P.'s.

El dinar és de primer ordre. El bistec que em serveixen és d'una categoria excelsa. No n'havia menjat mai cap com aquest i probablement tampoc ho tornaré a fer en el futur. L'ambient és molt distès, però, un altre cop soc sotmès a una bateria de preguntes que m'esforço en contestar el millor que puc (mentalment dono les gràcies al senyor Ley, el meu professor d'anglès de quinze anys enrere). Intueixo que volen saber fins a quin punt em sento involucrat en el projecte. Els dic el que esperen sentir i aquí s'acaba l'interrogatori. Diria que he passat l'examen.

En acabat de dinar tornem a l'oficina del senyor Laro per concretar algun detall que havia quedat pendent i, finalment, ens acomiadem.

El nostre contacte amb el director del SYNDICATE, ha donat de si el que havia de donar. Durant la resta de la nostra estada a Nova York no ens tornarem a veure. Sortim de l'edifici amb Jim Lawrence, que ens acompanyarà una bona part de la tarda. Després del que he vist, no puc deixar de pensar que estic a punt de ser la peça més prescindible d'una complexa maquinària.

Lawrence em pregunta si m'agradaria visitar algun museu. El Metropolitan, per exemple. Li dic que de cap de les maneres. Amb tant poc de temps per estar aquí, el que vull és respirar la vida de la ciutat, caminar pels carrers, veure la gent, les botigues... Entrem en una llibreria de la cadena "Doubleday"; trobo un parell de llibres de fotografies del Nova York menys turístic, però més humà, me'ls quedo pensant que em poden ser útils per a la feina. En una botiga on venen exclusivament productes artesanals elaborats pels indis navajos, compro una polsera de plata i turqueses per la Tere.

Quan és l'hora, Lawrence ens deixa per tornar a Summit. Hem quedat en veure'ns demà, darrer dia de la nostra estada, per donar un tomb per Harlem. Vol que conegui de primera mà, el barri que tindrà un paper molt important en l'ambientació de la història que hem començat a fer. Estic completament d'acord; ara que estem aquí, no puc desapropitar l'oportunitat.

Havent sopat, passejo amb Barry per Broadway i Times Square. Els espectaculars anuncis lluminosos dels teatres, escampen colors per l'entorn, però continua la impressió d'estar veient coses que un ja coneixia de molt abans de venir. L'efecte sorpresa resta, doncs, molt atenuat. De tornada a l'hotel, passem pel davant d'una llibreria encara oberta a aquelles hores de la nit. Es "Rizzoli's", de Park Avenue. L'atracció dels llibres, el lloc i el moment, poden massa. No puc resistir-me a entrar-hi (a aquestes alçades, Barry coneix perfectament les meves debilitats i si tenia ganes d'estar a l'hotel, no ho manifesta). Xafardejo les prestatgeries amb la il·lusió de trobar quelcom interessant i, com no podia ser d'altra manera, sortiré de "Rizzoli's" amb un llibre sota el braç.

DIA 4, DIJOUS

Deixem les habitacions i baixem amb les maletes. Ens les guardaran a recepció fins que passem per la tarda a recollir-les. La cambrera de pell fosca es belluga sinuosa per entremig de les taules. Arriba en Lawrence i comença l'última excursió per la ciutat. Baixem al metro -una mica sinistre- per fer el trajecte soterrani fins Harlem. La gent que hi viatja, em sembla un material de primera per fer un estudi antropològic. Transporto la càmera de fotografiar amb carret nou i un parell de reserva. Quan sortim al carrer, estem a tocar del barri. En Lawrence s'apropa a un policia, li explica les nostres intencions i li demana si creu que hi hauria algun perill en fer el recorregut a peu. Ens ho desaconsella. Diu que darrerament s'han produït alguns casos de violència envers periodistes que només pretenien fer un reportatge i que seria millor que el recorregut el féssim en taxi i que per fer les fotografies, no baixéssim del vehicle. De comú acord, decidim que el més sensat és fer cses al policia, i és així, des de dins d'un taxi, que tindrè la meva particular visió de Harlem.

No hi ha dubte que estem al barri negre de la ciutat, perquè, de blancs, no se'n veuen ni per remei. Els carrers són tan amples com qualsevol altre pel que hàgim passat, però, moltes cases -amb les típiques escales metàl·liques exteriors- necessitarien com a mínim, una urgent mà de pintura. La impressió de deixadesa, s'accentua a mesura que progressa

el recorregut. Com era d'esperar, els modestos establiments comercials, estan molt allunyats dels de les grans avingudes per on hem passejat. De tan en tan, apareix un solar ple de deixalles i per les cantonades, veiem grupets d'ociosos que ens observen, no pes precisament amb simpatia. Faig el que puc per exhibir la càmera el menys possible. Sense oportunitat de compondre les imatges tal com voldria, la qualitat de les fotografies se'n ressentirà, però, tan se val, com que no tinc la intenció de presentar-les a cap concurs, mentre em serveixin per a la feina, ja m'està bé. Ara, no estic massa segur que el Harlem que estem veient, sigui el que la direcció del SYNDICATE voldrà que aparegui gaire sovint a la historieta.

En qualsevol cas, la impressió rebuda no és gaire engrescadora.

Acabat el "passeig" per Harlem, baixem novament a les profunditats del "metro". En Lawrence ens ha convidat a dinar en un bon restaurant italià. (que hi hagin restaurants italians arreu del món, diu molt de l'esperit viatger i emprenedor d'aquesta raça. Els que som mediterranis com ells els hi hauríem d'agrair, perquè en el lloc més insospitat poden fer-nos sentir com a casa.

L'àpat és bo i la companyia també. La conversa amb en Lawrence ha passat de la feina a temes més generals: llibres, pel·lícules, aficions, la família...els mateixos sobre els que un parlaria amb un amic. De bon principi -ja ho he explicat- Jim Lawrence em sembla una persona oberta, ara intueixo que no em costaria gaire de fer-hi amistat. Quan, després d'allargar la sobretaula tot el que hem pogut, ens acomiadem, ho fem amb un veritable sentiment.

Amb això, a en Barry i a mi se'ns acaba l'estada a Nova York. En un lloc de venda de premsa, una darrera compra: la revista "Playboy" del mes. El desplegable central exhibeix -per primer cop- la fotografia d'una sensual, atractiva model afroamericana. Potser és una premonició.

Recollim les maletes a l'hotel, toca anar cap a l'aeroport, però, com que tenim temps de sobres, cometem un error: pensant -el plànol de la ciutat és molt enganyador- que la terminal per agafar l'autobús del l'aeroport, està més a prop, se'ns acut d'anar-hi caminant, ara, les distàncies que sobre el paper semblen més o menys raonables, en realitat són desmesurades. Caminem i caminem, passa l'estona i cada cop estem més! cansats. Si no ens espavilem farem salat. Parem el primer taxi lliure que veiem. Estem salvats.

Arribem a l'aeroport a l'hora prevista. Volarem de nit i soparem a l'avió. L'hora d'embarcar, però, es va retrassant. Finalment enuncien que a causa de problemes tècnics, es produirà una llarga demora. Els passatgers del vol, som, finalment, convocats per sopar al restaurant de de l'aeroport. Val més que no ens queixem, segurament serà força més bo que el que ens haguessin servit a l'avió.

Portem gairebé quatre hores de retard quan escoltem a través dels altaveus que tot està solucionat i a punt per que els passatgers pugem a bord. No som gaires. En aquest vol, la companyia hi perdrà diners.

Ja ens hem enlairat. Les llums de Nova York es perden en la distància. Dins l'avió han esmorteït l'il·luminació. Com que hi ha espai de sobres, tots ens col·loquem el més còmodament possible i proven de dormir.

DIA 5, DIVENDRES

El viatge és molt més ràpid que el de l'anada -segurament perquè els vents ens són favorables- ara, amb el decalatge horari, hem perdut les quatre hores guanyades fa tres dies. Aterrem a Heathrow vers les nou i mitja del matí, hora europea. El meu vol per Barcelona no sortirà fins al vespre, exactament d'aquí a dotze hores, que no és pas qüestió de passar a l'aeroport, així, complimentats els tràmits habituals, deixo la maleta a la consigna i acompanyo Barry a Londres. Dinarem plegats per darrer cop.

Com que havia recomanat a en Barry el restaurant on vaig menjar el dilluns, l'ha volgut conèixer. Mentre dinem, fem una recapitulació del que han donat de si els últims tres dies. En Barry confia molt amb aquesta feina, jo tinc els meus dubtes, però no li dic. En acabat de dinar ens acomiadem. El veuré -possiblement, quan vingui a Barcelona d'aquí a uns quants mesos. Ha estat un bon company de viatge, tan discret com només pot ser-ho un anglès.

La tarda -sense ningú amb qui parlar- se'm fa llarga. Complert l'objectiu del viatge, les hores buides que resten, són difícils d'emplenar. Podria anar a algun cinema, però la idea de tancar-me un parell d'hores en una sala fosca, no m'engresca en absolut. Vagarejo per Picadilly, bado a les botigues de Burlington Arcade i, com que em venen ganes de donar una ullada al Parlament, em desplaço a l'Enbankment, que és d'on es veu millor. Travessat el Tamesis, entro un moment a la catedral de Westminster, per acabar amb bona nota el curt recorregut turístic.

S'ha fet fosc, les llums enceses del carrer m'indiquen que ja toca anar a la terminal. Amb el "metro" és un moment, després, l'autobús i cap a Heathrow.

Arribo amb temps de sobres per -recollida la maleta- fer un mos i distreure'm contemplant el moviment de viatgers, mentre espero el moment d'embarcar. L'avió s'enlaira a l'hora prevista. Vol plàcid; la tensió d'aquests dies ha desaparegut i, totalment relaxat, deixo passar el temps! Immers en una tranquil·la beatitud. A les dotze de la nit aterrem al Prat. El cotxe m'espera on el vaig aparcar. Abans d'una hora estaré a casa.

Se m'acut, després d'explicar els cinc dies ben poc habituals, que vaig viure a mitjans d'octubre del 1969, que caldria endinsar-se una mica més en el que en va ser l'origen i la causa directe: "FRIDAY FOSTER", el personatge ideat per Jim D. Lawrence.

Per començar, toca reconèixer que -malgrat l'optimisme inicial d'en Lawrence- "FRIDAY FOSTER" fou, com a tira de premsa, la posada en escena d'un fracàs anunciat. La tira es publicà a destemps. Fou massa avançada per una època i un país (Estats Units) que encara no estava prou madur per acceptar una heroïna afro-americana, ni que fos de paper. Es cert que en el cinema s'havia produït alguna tímida temptativa en aquesta direcció ("In the Heat of the Night" en sèrie un exemple), però no passava de ser una flor en un desert. El que se'n digué "blacxploitation", encara va trigar uns anys en manifestar-se i no passà de ser un entreteniment barat, destinat gairebé exclusivament a la gent de color.

Els primers indicis de que el projecte no funcionaria, es materialitzaren ominosament, quan diversos diaris del Sud, que en principi havien acceptat la tira, es van fer enrere quan van assabentar-se que la protagonista era una noia negra. Per altra banda (això també podia influir), no puc saber si el meu estil de dibuix encaixava prou amb les preferències dels afeccionats a la historieta nord-americans.

La pèrdua d'uns quants clients (el mercat de les tires de premsa funcionaven-base als drets de publicació: a més diaris més ingressos), afectà des del començament la viabilitat econòmica de la nostra. Així, resulta que els ingressos no compensaven l'excés de feina.(sis tirés de gran mida i una pàgina dominical cada setmana), que junt amb la meva incapacitat de sempre en assolir una "mecànica" que em facilités el treball, van acabar convertint el que, en un principi podia semblar una atractiva proposta, en un parany de difícil sortida.

Conforme passaven els anys, la manca d'una llum al final del túnel es feu cada cop més aclaparadora. Treballar dotze hores cada dia, set dies a la setmana en una feina mal pagada, arribà a ser insuportable. Va haver-hi un moment que vaig començar a manifestar obertament el meu descontent i, finalment, a base de protestes, queixes i peticions, vaig aconseguir la llibertat un any abans d'acabar el contracte. La historieta, continuada pel dibuixant americà Frank Springer, desaparegué dels diaris vuit mesos després.